

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έλεγχος καταλληλότητας της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα, της οδηγίας για τα υπόγεια ύδατα, της οδηγίας για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος και της οδηγίας για τις πλημμύρες»

(2020/C 324/05)

Εισηγητής: ο κ. Piotr CAŁBECKI (PL/EPP), περιφερειάρχης Κουγιαβίας-Πομερανίας
Έγγραφα αναφοράς: SEC(2019) 438
SWD(2019) 439
SWD(2019) 440

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. επικροτεί την έγκαιρη υλοποίηση του ελέγχου καταλληλότητας της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα (ΟΠΥ) και της οδηγίας για τις πλημμύρες, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 της ΟΠΥ, το οποίο προβλέπει ότι «η Επιτροπή επανεξετάζει την παρούσα οδηγία το αργότερο 19 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της και προτείνει κάθε αναγκαία τροποποίησή της»·
2. επιβεβαιώνει ότι το νερό είναι το σημαντικότερο κοινό αγαθό και συνιστά έναν πεπερασμένο πόρο που πρέπει να προστατεύεται και να χρησιμοποιείται με βιώσιμο τρόπο, τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη. Η προστασία και η διαχείριση των υδάτων υπερβαίνουν τα περιφερειακά και εθνικά σύνορα, δεδομένου ότι το 60 % των λεκανών απορροής ποταμών στην ΕΕ εκτείνονται πέραν του εδάφους ενός μόνο κράτους μέλους·
3. επισημαίνει ότι οι εξαρτώμενοι από τα ύδατα τομείς της ΕΕ παράγουν 3,4 τρισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχεί στο 26 % της ετήσιας ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της ΕΕ, και απασχολούν περίπου 44 εκατομμύρια άτομα. Παράλληλα, σημειώνει με ανησυχία ότι μόνο το 40 % των επιφανειακών υδάτων της Ευρώπης εκτιμάται ότι βρίσκονται σε καλή οικολογική κατάσταση και μόνο το 38 % σε καλή χημική κατάσταση ⁽¹⁾·
4. ζητεί, δεδομένης της πανδημίας COVID-19, τη βελτίωση της αποστείρωσης των λυμάτων, την ενίσχυση της έρευνας σχετικά με την καλύτερη διατήρηση των λυμάτων (αποχετευτικών και οικιακών), καθώς και την ενίσχυση της ανάπτυξης λύσεων βασισμένων στη φύση, προκειμένου να εξαλειφθούν τυχόν επιδημιολογικές απειλές κατά της ποιότητας των υδάτων·
5. υπογραμμίζει ότι το νερό αποτελεί ζωτικό στοιχείο για το περιβάλλον και για την ανθρώπινη ύπαρξη. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές των κρατών μελών καλούνται να διαδραματίσουν καιρικό ρόλο, μέσω της παρακολούθησης καθώς και μέσω της λήψης μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης, στην επίτευξη και την εγγύηση υδάτων υψηλής ποιότητας. Οι πόλεις και οι περιφέρειες είναι πρωτοπόροι στην παροχή καθολικής πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση ως θεμελιώδους δικαιώματος· είναι σημαντικό να αντιμετωπίσουμε την έλλειψη εμπειρογνωσίας, την υπερβολική γραφειοκρατία και την απουσία πολυεπίπεδης προσέγγισης, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην αποδοτικότητα και μπορούν να καταστήσουν αδύνατη τη χρήση ορθών πρακτικών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο·
6. επισημαίνει τη σημασία του νερού για τους Ευρωπαίους πολίτες οι οποίοι αποφάσισαν να αφιερώσουν μία από τις πρώτες Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών (ΕΠΠ) στην αντιμετώπιση των προβληματισμών τους όσον αφορά την πολιτική της ΕΕ για τα ύδατα. Αυτός ο έλεγχος καταλληλότητας αποτελεί επίσης συνέχεια των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Επιτροπή ως απάντηση στην ΕΠΠ *Right2Water* («Δικαίωμα στο νερό») ⁽²⁾, η οποία εστιάζεται στην προώθηση της πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση·

⁽¹⁾ Έκθεση του ΕΟΠ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος) αριθ. 7/2018, σ. 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_el

B. Τα πορίσματα του ελέγχου καταλληλότητας

7. Λαμβάνει υπό σημείωση το πόρισμα του ελέγχου καταλληλότητας, σύμφωνα με το οποίο οι οδηγίες είναι σε μεγάλο βαθμό κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ωστόσο, διαθέτουν περιθώρια βελτίωσης. Οι οδηγίες είχαν ως αποτέλεσμα υψηλότερο επίπεδο προστασίας για τα υδατικά συστήματα και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Το γεγονός ότι οι στόχοι της ΟΠΥ δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί πλήρως οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, σε ανεπαρκή χρηματοδότηση, βραδεία εφαρμογή και ανεπαρκή ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών στόχων στις τομεακές πολιτικές, παρά σε τυχόν ελλείψεις στη νομοθεσία.

8. ο έλεγχος καταλληλότητας προσδιορίζει τα χημικά προϊόντα ως έναν τομέα στον οποίο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα. Ενώ υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η ΟΠΥ, η οδηγία για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος (ΟΠΠΠ) και η οδηγία για τα υπόγεια ύδατα (GWD) οδήγησαν σε μείωση της χημικής ρύπανσης των υδάτων της ΕΕ, η ανάλυση επισημαίνει τρεις τομείς στους οποίους το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επιδέχεται βελτίωση: οι εθνικές διαφορές (μεταβλητότητα στους καταλόγους των τοπικών ρυπογόνων ουσιών) και οι οριακές τιμές που δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν οι ρύποι· ο κατάλογος των ουσιών προτεραιότητας (μια χρονοβόρα διαδικασία)· καθώς και το γεγονός ότι η ΟΠΠΠ και η οδηγία για τα υπόγεια ύδατα αξιολογούν τον κίνδυνο για τους ανθρώπους και το περιβάλλον με βάση κυρίως μεμονωμένες ουσίες, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι συνδυασμένες επιπτώσεις των μειγμάτων, με αποτέλεσμα να καλύπτουν, αναπόφευκτα, ένα ελάχιστο μόνο ποσοστό των ουσιών που υπάρχουν στο περιβάλλον.

9. επισημαίνει ότι η ποιότητα των πόσιμων υδάτινων πόρων παραμένει απειλούμενη· ως εκ τούτου, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο έλεγχος καταλληλότητας δεν εστιάζει στη λειτουργία και στην εφαρμογή του άρθρου 7 της ΟΠΥ όσον αφορά τη μη υποβάθμιση της ποιότητας των υδατικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται για τη λήψη πόσιμου ύδατος και τη μείωση του επιπέδου επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου ύδατος· οι πάροχοι πόσιμου ύδατος πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε υψηλής ποιότητας υδατικούς πόρους προκειμένου να μειωθεί το κόστος της επεξεργασίας τους· καλεί την Επιτροπή και τους συννομοθέτες να εξασφαλίσουν υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας, καθώς και πολιτική συνέπεια ενόψει της αναδιτύπωσης της οδηγίας για το πόσιμο νερό, μεταξύ άλλων στις διατάξεις της σχετικά με την πρόσβαση στο νερό⁽³⁾.

10. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι ο έλεγχος καταλληλότητας δεν περιλαμβάνει διεξοδικότερη ανάλυση του αντικτύπου της απόφασης Weser⁽⁴⁾ του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εφαρμογή των ρητρών υποβάθμισης και βελτίωσης που θεσπίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και των ρητρών εξαιρέσεως που κατοχυρώνονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4-7 της ΟΠΥ επιφέρει νομικές αβεβαιότητες τόσο για τους φορείς εκμετάλλευσής όσο και για τις αρχές. Ειδικότερα, θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω ο αντίκτυπος στα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων) ή συμβάλλουν στην κλιματική μετάβαση και στη διαχείριση της ενέργειας και των πόρων.

11. επισημαίνει ότι, καθώς επί του παρόντος πάνω από το ήμισυ όλων των ευρωπαϊκών υδατικών συστημάτων υπόκεινται σε εξαιρέσεις, οι προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη επιτυχημένων αποτελεσμάτων έως το 2027 είναι ουσιαστικές, για να διατυπωθεί με ήπιο τρόπο, ενώ είναι μάλλον απίθανο να επιτευχθούν εντός της προθεσμίας του 2027· υπογραμμίζει, συνεπώς, ότι θα πρέπει να ενισχυθούν σημαντικά οι προσπάθειες, οι πόροι, η καλύτερη εφαρμογή και η επιβολή της ΟΠΥ και εμμένει στο ότι, ακόμα και μετά το 2027, η προστασία των υδάτων δυνάμει της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα πρέπει να συνεχιστεί.

12. καλεί την Επιτροπή να συμπληρώσει την αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη τις εμπειρίες των κρατών μελών, τα οποία εφαρμόζουν την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στην απόφαση Weser. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι πολλές χώρες δεν εφαρμόζουν ορθά την οδηγία, αλλά αυτό δεν αποτελεί λόγο για να παραβλέπονται τα νομικά προβλήματα που ανακύπτουν στις εν λόγω χώρες.

C. Συνοχή των πολιτικών: η ΟΠΥ και η λοιπή νομοθεσία της ΕΕ

13. προτρέπει να υιοθετηθεί μια λιγότερο κατακεραματισμένη αντίληψη για τα ύδατα και να εξασφαλιστούν μεγαλύτερη συνοχή και συντονισμός μεταξύ όλων των αλληλένδετων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την κυκλική οικονομία και τους αναδυόμενους ρύπους. Η ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή διαχείριση των υδάτων θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, καθώς και ένας σαφής και φιλόδοξος στόχος που ορίζεται στην ΟΠΥ, τόσο όσον αφορά τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όσο και την προσαρμογή σε αυτήν.

⁽³⁾ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (αναδιτύπωση) [COM/2017/0753 final — 2017/0332 (COD)].

⁽⁴⁾ Ανακοινωθέν Τύπου του ΔΕΕ: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074el.pdf>
Το πλήρες κείμενο της απόφασης του ΔΕΕ: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>

14. προβάλλει τη διασύνδεση μεταξύ της ΟΠΥ και της οδηγίας για τις πλημμύρες και άλλων πολιτικών στις οποίες οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, όπως: ο χωροταξικός σχεδιασμός, η γεωργία, η παραγωγή ενέργειας, ιδίως υδροηλεκτρικής ενέργειας (και ο ενεργειακός εφοδιασμός), η θερμική χρήση του νερού για τη θέρμανση και την ψύξη, οι πλωτές μεταφορές, η ανθρώπινη υγεία, ο τουρισμός, η εφαρμογή της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (UWWTD) και η οδηγία για τη νιτρορύπανση κ.λπ.

15. επιδοκιμάζει, στο πλαίσιο αυτό, την παράλληλη αξιολόγηση της UWWTD, ενός κεντρικού πυλώνα της επεξεργασίας λυμάτων στην Ευρώπη, με παρόμοια αποτελέσματα όσον αφορά τον έλεγχο καταλληλότητας: είναι αναγκαίο να υλοποιηθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό τα υφιστάμενα νομικά μέσα, πράγμα το οποίο θα αποφέρει σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι στην αξιολόγηση δεν αναλύθηκε η αποτελεσματικότητα της UWWTD όσον αφορά τις απορρίψεις βιομηχανικών λυμάτων σε αποχετευτικά δίκτυα και σε σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Διαπιστώνει επίσης με λύπη το γεγονός ότι δεν αναλύεται από νομική άποψη ο τρόπος με τον οποίο η έλλειψη συνοχής μεταξύ του άρθρου 4 της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα και των άρθρων 10, 7 και 2 παράγραφος 9 της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων επηρεάζει τους πιο αποδοτικούς σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην Ευρώπη.

16. επιπλέον, υπογραμμίζει τις αποκλίσεις στις προσεγγίσεις των κρατών μελών όσον αφορά τον φώσφορο και τον ευτροφισμό και ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της UWWTD και της ΟΠΥ.

17. κρίνει απαραίτητο να συνεχίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ενίσχυση της επιβολής των νομικών υποχρεώσεων που καλύπτουν βασικές πιέσεις στο υδάτινο περιβάλλον, όπως αυτές που απορρέουν από τις οδηγίες για τη νιτρορύπανση και την UWWTD. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις νέες αναδυόμενες επιβλαβείς ιχθυοοσίες, συμπεριλαμβανομένων των μικροπλαστικών και των φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς οι υφιστάμενες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων δεν είναι εξ ολοκλήρου ικανές να απομακρύνουν τους μικρορύπους.

18. υπογραμμίζει ότι η εντατική γεωργία αποτελεί έναν από τους κύριους παράγοντες πίεσης στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, μεταξύ άλλων με την άντληση και τη ρύπανση από φυτοφάρμακα, λιπάσματα και φαρμακευτικά κατάλοιπα από τα κτηνοτροφικά αντιβιοτικά. Η επόμενη κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να συνεκτιμά πλήρως τον αντίκτυπο της γεωργικής δραστηριότητας στα ύδατα και να ενθαρρύνει τη στροφή σε πιο φιλικές προς το νερό πρακτικές. Μεταξύ των λύσεων θα μπορούσαν να είναι προτάσεις για τη διεύρυνση της περιβαλλοντικής αιρεσιμότητας για την πρόσβαση σε ενισχύσεις σε όλες τις διατάξεις της ΟΠΥ, η προώθηση πιο οικολογικής γεωργίας μέσω «οικο-προγραμμάτων», καθώς και η ενθάρρυνση του διαλόγου και των ανταλλαγών βέλτιστων πρακτικών με την ενεργό συμμετοχή παρόχων νερού, σχετικών ΜΚΟ και γεωργών.

19. υπενθυμίζει ότι το νερό είναι μείζον καθοριστικός παράγοντας για την ομαλή λειτουργία της βιόσφαιρας, τη βιοπαραγωγικότητα και την ικανότητα απορρόφησης, και ότι επηρεάζει και επηρεάζεται από τις δραστηριότητες πολλών διαφορετικών οικονομικών τομέων, ιδίως της γεωργίας, της ενέργειας και της βιομηχανίας. Οι τρέχουσες ή επικείμενες συζητήσεις στο πλαίσιο του τρέχοντος νομοθετικού κύκλου αποτελούν εξαιρετική ευκαιρία για να διασφαλιστεί η συμπερίληψη των υδάτων και των γενικών στόχων της ΟΠΥ στις πολιτικές που καλύπτουν άλλους τομείς. Υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θέτει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της χρήσης πόρων, της ρύπανσης και της τοξικότητας. Κατά συνέπεια, στρατηγικές όπως το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, το σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης, η νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα ή η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» πρέπει να ενσωματώνουν ξεκάθαρα τους στόχους της ΟΠΥ για να επιτευχθεί πλήρης συνοχή των πολιτικών.

20. υπογραμμίζει το δυναμικό της χρήσης ανακτημένων υδάτων για τη γεωργική άρδευση προκειμένου να μειωθεί η λειψυδρία, να υποστηριχθεί η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και να προωθηθεί η κυκλική οικονομία. Σε αυτό το πλαίσιο επικροτεί την έγκριση του κανονισμού σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και επαναλαμβάνει τη θέση της σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων όπως αυτή εκφράστηκε στην αντίστοιχη γνωμοδότηση^(?).

21. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει ένα πλήρως λειτουργικό σύστημα παρακολούθησης για την τακτική συλλογή επικαιροποιημένων δεδομένων από μετρήσεις για υπολείμματα φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον (ιδίως στο έδαφος και στα ύδατα), ενδεχομένως με βάση την επιτυχή εμπειρία με το σύστημα παρακολούθησης του εδάφους LUCAS (*Land Use/Cover Area Frame* — στατιστική έρευνα του πλαισίου χρήσης/ κάλυψης γης).

22. χαιρετίζει την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Ιανουαρίου 2020 να απαγορεύσει την ουσία thiacloprid, ένα φυτοφάρμακο με βάση τα νεονικοτινοειδή το οποίο προκαλεί περιβαλλοντικές ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις του στα υπόγεια ύδατα, και θεωρείται επικίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων· τάσσεται επίσης υπέρ της απαγόρευσης της γλυφosatής και υπέρ μιας κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) που θα στηρίζει την παύση της χρήσης παρασιτοκτόνων.

(?) Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων» (EE C 86 της 7.3.2019, σ. 353).

D. Επόμενα βήματα για την επίτευξη καλής κατάστασης των υδατικών συστημάτων της ΕΕ

23. υπογραμμίζει με έμφαση ότι η ΟΠΥ έχει καταστεί ορόσημο στη βελτίωση των υδατινών πόρων στην Ευρώπη και αποτελεί σημείο αναφοράς για τις άλλες ηπείρους. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των αναδυόμενων προκλήσεων (π.χ. κλιματική αλλαγή, μικροπλαστικά, φαρμακευτικά προϊόντα, χημικές ουσίες, αντιβιοτικά κ.λπ.) και των νέων λύσεων (νέες τεχνολογίες και μεθοδολογίες) τα τελευταία 20 έτη, και υπό το πρίσμα των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η ΟΠΥ πρέπει επειγόντως να αναβαθμιστεί·

24. απευθύνει έκκληση, στο πλαίσιο αυτό, για μια αλλαγή μοντέλου προκειμένου η βίοςφαιρα να αντιμετωπιστεί βάσει μιας εξελικτικής (ευαισθητοποιώντας τους πολίτες ότι η βίοςφαιρα αλλάζει διαρκώς) και περισσότερο οικοσυστημικής προσέγγισης (συνεκτιμώντας τη βιωσιμότητα των λεκανών απορροής και την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές), καθώς και για την προώθηση της καλύτερης κατανόησης των οικολογικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των κύκλων του νερού, του άνθρακα, του αζώτου και του φωσφόρου·

25. σημειώνει με έμφαση ότι, στο πλαίσιο του νέου μοντέλου, κάθε λεκάνη απορροής θα πρέπει να θεωρείται ένας μοναδικός «πλατωνικός υπεροργανισμός», στον οποίο ο συνδυασμός της γεωμορφολογίας, του κλίματος, των οικοσυστημάτων (φυσικές εκτάσεις και εκτάσεις στις οποίες έχει παρέμβει ο άνθρωπος) και των διαφόρων μορφών ανθρώπινης δραστηριότητας επηρεάζει τον κύκλο του νερού και την οικολογική κατάσταση. Αυτή η παράμετρος θα πρέπει να εξεταστεί όχι μόνο από την προοπτική της ασφάλειας και των πόρων, αλλά πρωτίστως ως ένας τρόπος για τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος, της υγείας και της καλής ποιότητας ζωής για όλους·

26. ζητεί τα πορίσματα του ελέγχου καταλληλότητας να επιταχύνουν την ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού, ολοκληρωμένου προτύπου και συναφών καινοτόμων λύσεων για την επίτευξη μηδενικής ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· θεωρεί επιτακτική ανάγκη να διατηρηθεί και να αποκατασταθεί η βιοποικιλότητα στους ποταμούς, τις λίμνες, τους υγροτόπους και τις εκβολές ποταμών, καθώς και να προληφθούν και να ελαχιστοποιηθούν οι ζημιές που προκαλούνται από τις πλημμύρες·

27. ζητεί να αναπτυχθεί μια νέα, ολιστική διάσταση της ΟΠΥ στο πλαίσιο της οποίας η πρόληψη πλημμυρών θα πρέπει να ενσωματωθεί στη διαχείριση της πρόληψης των ξηρασιών και στα μέτρα ενίσχυσης των δυνατοτήτων βιωσιμότητας των λεκανών απορροής (από οικοϋδρολογική άποψη συνίστανται σε πέντε στοιχεία: νερό, βιοποικιλότητα, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, οικοσυστημικές υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο και άλλες επιπτώσεις, συγκεκριμένα πολιτιστική κληρονομιά και εκπαίδευση — *Water, Biodiversity, Resilience to climate change, Ecosystem Services, Cultural Heritage and Education* — WBRSC)·

28. αναδεικνύει την ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης και καινοτόμων τεχνολογιών για τη μείωση της ρύπανσης από ιχθυοουσίες, συμπεριλαμβανομένων φυτοφαρμάκων, αντιβιοτικών, μικροπλαστικών και άλλων επικίνδυνων ουσιών. Υπογραμμίζει ότι η ρύπανση πρέπει να αντιμετωπιστεί στην πηγή μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης βασισμένης σε ενημερωμένες και συμμετοχικές διαδικασίες με τη συμμετοχή των πολιτών, στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι παράγοντες διαδραματίζουν έναν ρόλο και προκρίνονται οι πιο δίκαιες και οικονομικά αποδοτικές λύσεις. Οι λύσεις πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, να προβλέπουν συνέπειες για τη μη εφαρμογή και να ανταποκρίνονται σε σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες και μακροπρόθεσμους προβληματισμούς, και όχι να βασίζονται σε «εύκολες τεχνολογικές λύσεις» (*easy technological fixes*), όπως τονίζεται στον έλεγχο καταλληλότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

29. ζητεί περισσότερη έρευνα και καινοτομία όσον αφορά τη διαφοροποίηση των υδατινών πηγών προκειμένου να εξασφαλιστεί ασφάλεια υδάτων, ιδίως για τις ευρωπαϊκές πόλεις που προσελκύουν ολοένα μεγαλύτερο αριθμό πολιτών, καθώς και τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, οι οποίες πλήττονται ολοένα περισσότερο από μακρές περιόδους ξηρασίας·

30. προτείνει την επείγουσα εφαρμογή καινοτόμων εργαλείων για την επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης στις ευρωπαϊκές λεκάνες απορροής, όπως οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση (EH-NBS/Ecohydrological Nature Based Solutions, βλ. την παγκόσμια έκθεση των Ηνωμένων Εθνών του 2019 σχετικά με την ανάπτυξη των υδατινών πόρων [WWDR/United Nations World Water Development Report] με τίτλο «*Nature-Based Solutions for Water*» — «Λύσεις βασισμένες στη φύση στον τομέα των υδάτων»). Επισημαίνει ότι οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των υδροτεχνικών υποδομών, ιδίως σε αγροτικά και αστικά τοπία, σε ό,τι αφορά τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, και ενισχύουν τις πολυδιάστατες δυνατότητες που παρέχει η προσέγγιση πέντε στοιχείων WBRSC (νερό, βιοποικιλότητα, οικοσυστημικές υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο, ανθεκτικότητα στις κλιματικές αλλαγές, πολιτισμός και εκπαίδευση) (9). Τάσσεται επίσης υπέρ μιας ολιστικής προσέγγισης μέσω της ενθάρρυνσης των διεπιστημονικών κλάδων και της εκπαίδευσης για την αειφορία·

(9) Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities (Η οικοϋδρολογία ως μια ολοκληρωμένη επιστήμη από το μοριακό επίπεδο στο επίπεδο λεκανών: ιστορική εξέλιξη, επιτεύγματα και δράσεις υλοποίησης).

Καθηγητής Μ. Zalewski Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability (Οικοϋδρολογία και υδρολογική μηχανική: ρύθμιση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ υδρολογίας και ζώντων οργανισμών για την αειφορία).

31. εφιστά την προσοχή στους μικρού και μεσαίου μεγέθους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων που αντιμετωπίζουν μόνιμο πρόβλημα με την περιοδική πτώση της αποδοτικότητάς τους, και συνιστά τη χρήση διαδοχικών συστημάτων καθίζησης-βιοδιήθησης για τη μείωση των ρύπων στις εκροές προκειμένου να επιτευχθεί καλή οικολογική κατάσταση των οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων·

32. τονίζει ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη παγκόσμια έκθεση για την αξιολόγηση των υδάτων, οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση χρησιμοποιούνται μόνο στο 5 % των επενδύσεων που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων, ενώ το ποσοστό αυτό θα πρέπει να είναι υψηλότερο. Η ρύπανση από διάχυτες πηγές [*non-point source pollution*] και τα αστικά όμβρια ύδατα αντιστοιχούν σχεδόν στο 50 % των συνολικών ρυπαντικών ουσιών στη λεκάνη απορροής (η ρύπανση από διάχυτες πηγές που προέρχεται από όμβρια ύδατα από γεωργικές εκτάσεις, φυσικά τοπία, δομημένες εκτάσεις και επιφανειακά ύδατα από υποδομές μεταφοράς και εισροές φωσφόρου και αζώτου, π.χ. στη Βαλτική Θάλασσα). Η ρύπανση αυτή μετριάστηκε με τον αποτελεσματικότερο τρόπο χάρη στις οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση. Αυτό σημαίνει ότι οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση πρέπει να εφαρμόζονται δέκα φορές συχνότερα απ' ό,τι συμβαίνει σήμερα, προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις της ρύπανσης, κυρίως με την αξιοποίηση λύσεων βασισμένων στη φύση στο πλαίσιο των οικοϋδρολογικών αρχών·

33. σημειώνει με έμφαση ότι, με την αύξηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η οδηγία για τις πλημμύρες θα πρέπει να ενσωματωθεί στην ΟΠΥ, ώστε να ενισχυθούν η ανατροφοδότηση των υπόγειων υδάτων, η ικανότητα συγκράτησης υδάτων των κοιλάδων ποταμών μέσω της απορρόφησης υδάτων στις πλημμυρικές περιοχές, οι περιοχές πόλντερ και η αποκατάσταση των επιπέδων υδάτων στις περιβάλλουσες λίμνες και τους υγροβιότοπους. Υπογραμμίζει ότι η ενίσχυση της ικανότητας συγκράτησης υδάτων των λεκανών απορροής είναι κείρας σημασίας, δεδομένου ότι το νερό —με την τόνωση της βιολογικής παραγωγής— αυξάνει τη συσσώρευση άνθρακα και την κυκλοφορία των θρεπτικών ουσιών, αποτρέποντας έτσι τις θρεπτικές ουσίες να διαρρέυσουν στο νερό και στην ατμόσφαιρα και αποφεύγοντας επίσης τον ευτροφισμό και την αύξηση των τοξικών φυκιών·

34. τονίζει ότι η κοινή γεωργική πολιτική, η οδηγία για τη νιτρορύπανση και ο κανονισμός για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα θα πρέπει να εναρμονιστούν με την ΟΠΥ, με στόχο τη μείωση της ρύπανσης από διάχυτες πηγές (άζωτο και φώσφορο), η οποία, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις παράγει το 20-50 % του φορτίου θρεπτικών ουσιών σε λίμνες, υδάτινους ταμειυτήρες και παράκτιες ζώνες. Στις περιφέρειες όπου υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση βιομηχανικής κτηνοτροφίας, θα είναι μάλλον δύσκολο να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, εάν η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΠΠ) και οι εθνικές πολιτικές δεν δρομολογήσουν δραστική μείωση της συγκεκριμένης μορφής κτηνοτροφίας, σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, της στρατηγικής για τη βιοοικολογία και της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο». Η δημιουργία υψηλής αποδοτικότητας οικοτόνων μεταξύ ξηράς και υδάτων, οι οποίοι θα αποτελούνται από απονιτροποιητικούς οργανισμούς και γεωχημικά εμπόδια, θα μπορούσε επίσης να συντελέσει σ' αυτή τη διαδικασία. Τονίζει ότι η πολυπλοκότητα του αγροτικού τοπίου [οικοτόνοι μεταξύ ξηράς και υδάτων (*LWE/land-water ecotones*), δεντροστοιχίες και προστατευτικές ζώνες] μειώνει την απώλεια νερού από το έδαφος που προκαλείται λόγω ισχυρών ανέμων, προλαμβάνοντας, συγχρόνως, και τις απώλειες οργανικής ύλης και άνθρακα από το έδαφος. Συνεπώς, αυτές οι μέθοδοι (οικοτόνοι, δεντροστοιχίες και προστατευτικές ζώνες), καθώς και άλλα μέτρα για την αύξηση της συγκράτησης υδάτων στο τοπίο, θα πρέπει να ενσωματωθούν στη στρατηγική για τη βιοοικονομία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορούν να αυξηθούν σημαντικά η δέσμευση και η αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, οι οποίες αποτελούν μία από τις κείρες προτεραιότητες της Πράσινης Συμφωνίας·

35. τονίζει ότι, επειδή τα όμβρια ύδατα σε αστικές περιοχές ενδέχεται να παράγουν το 10-20 % της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες στη λεκάνη απορροής, ο αποτελεσματικός μετριασμός αυτών των επιπτώσεων, κυρίως σε νεόκτιστες οικιστικές περιοχές, μπορεί να επιτευχθεί με προηγμένα συστήματα οικοϋδρολογικών λύσεων που βασίζονται στη φύση χαμηλού κόστους, όπως διαδοχικά συστήματα καθίζησης-βιοδιήθησης και υβριδικά συστήματα που ενσωματώνουν την παραδοσιακή υδροτεχνική υποδομή στις οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση. Αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα για την προσαρμογή του δομημένου περιβάλλοντος στο μεταβαλλόμενο κλίμα. Εφόσον είναι εφικτό, οι λύσεις αυτές θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται και για το υπάρχον κτιριακό απόθεμα·

36. υπενθυμίζει ότι, στη γνωμοδότησή της σχετικά με τη μεταρρύθμιση της ΚΠΠ, η ΕτΠ προτείνει να συμπεριληφθούν στη μελλοντική ΚΠΠ πέντε μετρήσιμοι περιβαλλοντικοί στόχοι (έως το 2027), συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης ότι το 100 % των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων θα συμμορφώνονται προς την οδηγία για τη νιτρορύπανση, χωρίς καμία εξαίρεση·

37. επισημαίνει ότι το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών είναι υπερβολικά σύντομο, καθότι η διάρκεια της περιβαλλοντικής αντίδρασης μπορεί να υπερβεί κατά πολύ τον εξαετή κύκλο. Συνιστά, συνεπώς, την παράταση των περιόδων προγραμματισμού κατά τουλάχιστον δύο περαιτέρω περιόδους έως το 2039 και ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να αναπτύξουν καινοτόμα μακροπρόθεσμα σχέδια (*)·

38. φρονεί πως, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα σχέδια για τις υδάτινες λεκάνες και τα εθνικά σχέδια στερούνται λύσεων για τους οικισμούς με χαμηλό κίνδυνο πλημμυρών, καθιστώντας αδύνατη κάθε κατασκευαστική εργασία, συμπεριλαμβανομένων των ανακαινίσεων προς όφελος της αντιπλημμυρικής προστασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της πρέπει να υποστηρίξουν περισσότερο τις εθνικές αρχές προκειμένου να βρουν εφικτές λύσεις·

(*) Ένα παράδειγμα αποτελεί η επανεισαγωγή του σολομού, ο οποίος σταδιακά εξαφανιζόταν από τον Ρήνο κατά τη δεκαετία του '50. Η αρμόδια επιτροπή διαχείρισης του Ρήνου άρχισε να εφαρμόζει πρακτικά μέτρα το 1991, εντούτοις τα επιτυχή αποτελέσματα έγιναν ορατά μόλις 20 χρόνια αργότερα.

39. τονίζει την ανάγκη για μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της ΟΠΥ, της οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων που θα συνάδει με τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**) για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH), προκειμένου να επιταχυνθούν οι προσπάθειες παρακολούθησης και, στη συνέχεια, να εντοπιστούν τα βέλτιστα μέτρα. Οι επικίνδυνες χημικές ουσίες θα πρέπει να εξαλειφονται ήδη στην πηγή και θα πρέπει να αυξηθεί η λογοδοσία των παραγωγών των χημικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά·
40. ζητεί να διερευνηθεί η δυνατότητα χρήσης των υδάτινων όγκων στην εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας, ειδικότερα δε το δυναμικό των καλλιεργειών άλγης ως φυσικού μέσου δέσμευσης άνθρακα και ως ουδέτερης από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών πηγής ενέργειας και ζωοτροφών·
41. θεωρεί ότι η εφαρμογή του θεματολογίου του 2030 και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναθεωρημένης ΟΠΥ·
42. παρακινεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνδέσει καλύτερα την ΟΠΥ με τα τοπικά και περιφερειακά χαρακτηριστικά. Δεδομένης της σχετικής ευπάθειας των τοπικών και των περιφερειακών λοφωδών και ορεινών περιοχών λόγω των κλιματικών συνθηκών και —ιδίως στην περίπτωση των υδατικών συστημάτων των ποταμών των Απεννίνων όρων— εξαιτίας του ολόένα και περισσότερο προσωρινού χαρακτήρα τους, η αναφορά στις συνθήκες που προσδιορίζονται για τον συγκεκριμένο τύπο υδατικού συστήματος (και πιθανώς οι μεθοδολογίες παρακολούθησης που έχουν καθοριστεί) δεν αντιπροσωπεύει επαρκώς τους στόχους. Αυτό οδηγεί σε μια ταξινόμηση που παραβλέπει την ποιότητά τους, ακόμη και ελλείψει ανθρωπογενούς πίεσης, η οποία επιδεινώνεται από την κλιματική αλλαγή·
43. προτρέπει την Επιτροπή να συμβάλει στην ενίσχυση του δυναμικού υλοποίησης στις πόλεις και τις περιφέρειες σε ολόκληρη την ΕΕ, μέσω της επέκτασης των υφιστάμενων πλατφορμών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τεχνογνωσίας, καθώς και μέσω της παροχής χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη της μεταφοράς καινοτόμων μεθόδων και συστημικών λύσεων μεταξύ των περιφερειών·
44. φρονεί ότι, έχοντας κατά νου την πολιτιστική, ιστορική και κοινωνική διάσταση των υδατικών συστημάτων, θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ΟΠΥ με το εκτεταμένο πεδίο εφαρμογής της, προκειμένου να προωθηθεί η διεπιστημονική συνεργασία και διαφάνεια και να εξουσιοδοτηθούν οι πολίτες ως «ενδιαφερόμενα μέρη» να μπορούν να εκφράζουν την άποψή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πτυχών, ώστε να καλυφθούν όλες οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες και όχι μόνον εκείνες που συνδέονται με την παροχή και την επεξεργασία των υδάτων·
45. στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με τη χρηστή διακυβέρνηση, ζητεί να αναπτυχθεί μια μεθοδολογία για τον τακτικό διάλογο μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, των αρμοδίων λήψης αποφάσεων, των κοινωνικών οργανώσεων και των επιστημόνων («επιστήμη των πολιτών») προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων·
46. ενθαρρύνει τις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές που διαθέτουν δημόσιες επιχειρήσεις ύδρευσης να συμμετέχουν στην πρωτοβουλία *Erasmus για τα ύδατα*, μέσω της οποίας ενθαρρύνεται το τεχνικό προσωπικό να επισκέπτεται ομολόγους του σε άλλα κράτη μέλη και να αντλεί διδάγματα από τις πρακτικές διαχείρισης των υδάτων τους. Οι ανταλλαγές αυτού του είδους, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες όπως τα τεχνικά εργαστήρια, θα πρέπει να εντατικοποιηθούν, καθώς παρέχουν ευκαιρία για την αύξηση της ευαισθητοποίησης, την προώθηση του διαλόγου, την άντληση διδαγμάτων αναφορικά με βιώσιμες λύσεις και την ανάπτυξη ικανοτήτων·
47. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει όλα τα μέσα για την αποφυγή κάθε είδους σπατάλης των υδάτινων πόρων και την κατάλληλη συντήρηση των εγκαταστάσεων διαχείρισης της ροής των υδάτων·
48. καλεί την Επιτροπή να υπενθυμίσει σε όλα τα εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα ότι το νερό είναι ένα βασικό δημόσιο αγαθό και εν προκειμένω να εφαρμόσει αποτελεσματικότερα τις πολιτικές τιμολόγησης του νερού, σύμφωνα με την αρχή της κάλυψης του κόστους, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 9 της ΟΠΥ, και να αναφέρεται στα νοικοκυριά, τη γεωργία και τη βιομηχανία ως «χρήστες νερού», καθώς και να συνιστά τη χρήση τιμολογιακών μέτρων που να ευνοούν τη διατήρηση των πόρων, όπως π.χ. τα θερινά τιμολόγια ή η τιμολόγηση με βάση κλιμάκια κατανάλωσης. Επιπλέον, η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» θα πρέπει να εφαρμόζεται πλήρως μέσω βιώσιμων χρηματοδοτικών μέσων όπως η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού·

(*) Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 71).

(**) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

49. τονίζει με έμφαση ότι η συρρίκνωση των παγκόσμιων υδάτινων πόρων δημιουργεί ανομοιογένειες σε παγκόσμιο επίπεδο, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει περιφερειακές και παγκόσμιες συγκρούσεις. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο, είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει ανταλλαγή νέων μοντέλων, νέων μεθοδολογιών και νέων συστημικών λύσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως σε περιοχές όπου οι υδάτινοι πόροι είναι περιορισμένοι, όπως η Αφρική και η Μέση Ανατολή. Προτείνει στην Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες συνεργασίας με το διακυβερνητικό υδρολογικό πρόγραμμα της UNESCO για την ενίσχυση του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης στην επίτευξη της παγκόσμιας βιωσιμότητα των υδάτινων πόρων.

50. ζητεί την επιβολή της προστασίας των υδάτινων πηγών και στις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες χώρες της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ
